

คมเคียวคมปากกา

โดย...ไพฑูริย์ ชาญงาม

๒๐ ปี วรณกรรมสัญญา (๒)

● วันพุธที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๓

ในช่วง ๒๐ ปีที่สามของผม (อายุ ๔๐-๖๐) ทำให้ผมกลายเป็นชายวัยกลางคน เช่นเดียวกับ **ไพฑูริย์ ชาญงาม** ที่เขามีอายุมากกว่าผมไม่กี่ปี ตอนที่เขาย้ายจากสุโขทัยไปอยู่มหาสารคาม เมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว ถือว่าเขายังหนุ่มแน่น สำหรับเด็กหนุ่มสาวที่เพิ่งอายุ ๒๐ ปีในปีนั้น ตอนนั้นก็ถือว่าเพิ่งเกิด พ.ศ. นี้ คนวัย ๕๐ ปีขึ้นไป ยังได้ไปร่วมกิจกรรมค่ายวรรณกรรมสัญญา ที่นิสิตนักศึกษาสมาชิกรุ่นล่าสุดอายุประมาณ ๒๐ ปี ทั้งเป็นการที่เราไปหน้าที่ถ่ายถอด และพวกเขาๆ เธอๆ เหล่านั้นมาทำหน้าที่รับการถ่ายถอด-กาลครั้งหนึ่ง โลกยังคงมีคนหนุ่มสาวรุ่นแล้วรุ่นเล่า...

๒๐ ปี ๒๐ รุ่น ส่วนจำนวนนั้น มากบ้าง-น้อยบ้างในแต่ละปี นับไม่ถ้วน

ในรอบ ๒๐ ปีที่ผ่านมา หลายปีที่เตร็ดเตร่อยูตามข้างถนนในเมืองหลวง หลายครั้งที่สัญญาไปตามหัวเมืองต่างๆ ผมมักได้รับรอยยิ้มสวัสดิทักทายจากคนหนุ่มคนสาว มิใช่เพียงเพราะตัวเองเป็นคนมีชื่อเสียง แต่หากเพราะเขาจำได้ว่า ผมเป็นคนสนิทคนหนึ่งของ **"ครูสัญญา"**

"ครูจำหนูได้ไหมคะ?"

"อาจารย์จำผมได้ไหมครับ?"

บางครั้ง ผมขอมงนงสงสัย จำไม่ได้ในระดับพันชีวิตพบเจอคนร้อยพ่อพันแม่ ร้อยนามพันหน้า ร้อยที่พันทาง แต่เมื่อเขาและเธอเอ่ยต่อไปว่า เป็นศิษย์ **"ครูสัญญา"** เคยเจอกันในปีนั้นๆ ที่น้ำตกตาดโตนบ้าง หุ่นกมั่งบ้าง เขาใหญ่บ้าง ผาน้ำย้อยบ้าง อะไรเหล่านั้น ย่อมทำให้คนความจำไม่ดีก็ได้พลอยเกิดความจำดี ขึ้นมาบ้าง ในสถานะเกี่ยวเนื่องกันของ สถานที่ กาลเวลา และบุคคล

ในรอบ ๒๐ ปี ค่ายวรรณกรรมสัญญา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สมาชิกค่ายรุ่นล่าสุด ย่อมมีรุ่นพี่มากมายนานหลายรุ่น ที่เมื่อเรียนจบออกไปแล้วได้ประกอบอาชีพในทางสื่อสารมวลชน ทำรายการโทรทัศน์ จัดรายการวิทยุ ทำละครเวที เป็นนักร้อง เป็นนักแต่งเพลง เป็นกวี เป็นนักเขียน เป็นนักแปล

เป็นนักข่าว-นักหนังสือพิมพ์ เป็นครู เป็นอาจารย์ ฯลฯ ภาษาไทย-ภาษาใจ แดกกิ่งก้านสาขาออกไปไม่น้อยเลย

วรรณกรรมสัญญา-ค่ายวรรณกรรม มิได้สัญญาแรมคำเพียงแคในโลกวรรณกรรมอันเป็นสิ่งสมมติ หากคำว่าวรรณกรรมนั้น บรรจงไว้ด้วยมิติของชีวิตจิตใจ มิติทางวัฒนธรรม คนอ่านวรรณกรรมจึงย่อมได้อ่านชีวิตจิตใจ ศิลปวัฒนธรรม สามัญสำนึก มากกว่าการอ่านหนังสือเป็นเล่มๆ ถ่ายเดียว

การเดินทาง-การสัญญา จึงมิได้บรรจบลายทางเพียงนับหลักกิโลเมตรทางถนน หากยังเป็นการเดินทางทั้งภายนอก-ภายใน หลายรายเป็นผู้เป็นคนในทางสังคมขึ้นมาได้ ก็เนื่องด้วยที่ครั้งหนึ่งในชีวิต ได้สัญญา-เดินทางไปกับกิจกรรมค่ายวรรณกรรมสัญญา สี่ปีชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ครั้งหนึ่งในค่ายวรรณกรรมสัญญา อาจถือเป็นประสบการณ์และจุด

เปลี่ยนสำคัญในชีวิตของพวกเขาและเธอ หลายคนมาจากลูกหลานชาวไร่-ชาวนาบ้านนอกอยากจน พ่อแม่อาจขายวัวขายควายขายไร่ขายนา หรือกู้หนี้ยืมสินส่งให้เรียน อาจเรียนแกนๆ ถ้าๆ ตามระบบไปอย่างนั้น ไม่พบวิธีคิดหรือวิถีจัดการชีวิตใหม่ๆ ตามสภาพความเปลี่ยนแปลงไปของโลก ครั้นพอได้สัมผัสศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม สังคมที่เปิดกว้างขึ้น ผ่าน **"ครูสัญญา"** หลายต่อหลายคนก็เหมือนได้พบชีวิตใหม่

ในโลกใบเก่าเคล้าละใบใหม่นี้ การเมืองซับซ้อนซ่อนเงื่อน การศึกษาออกย้อนซ่อนกล สังคมหมักหมมซ่อนเร้น จนบางทีก็ยากต่อความหวังที่จะเห็นแสงสว่าง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปิดบานประตูบานหน้าต่างชีวิตจิตใจแล้ว เราก็ยังพบแสงสว่างอันไพศาลได้จากหลายช่องทาง

กิจกรรมภาษาไทย-ภาษาใจ-ภาษาวรรณกรรม-ภาษาสัญญา-ภาษาเดินทาง...ถือเป็นการศึกษาทางเลือกหนึ่ง ที่ครูด้านภาษาไทยจำนวนหนึ่งพยายามทำทั้งในระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัย

"๒๐ ปี วรณกรรมสัญญา" โดยไม่ต้องยกย่องกันเกินไป ถึงอย่างไร ผมก็ภูมิใจแทนครูคนหนึ่งได้เสมอ-ไพฑูริย์ ชาญงาม!